

MEMO

Opsteller: College
Team:
Kenmerk: D/22/061923
Datum: 17 mei 2022
Vertrouwelijkheid: Openbaar

Onderwerp: Toezicht sloop gemeentehuis

Aanleiding:

Naar aanleiding van de openbaarmaking van het onderzoek naar de technische oorzaak van het sloopongeval in het gemeentehuis is in het Algemeen Dagblad van 13 mei 2022 een artikel verschenen over toezicht op sloopwerkzaamheden door de gemeente. In deze memo vindt u een korte toelichting op dit proces in z'n algemeenheid en hoe e.e.a. bij de sloop van het gemeentehuis geregeld was.

Memo:

Geachte raadsleden,

Naar aanleiding van de openbaarmaking van het onderzoek naar de technische oorzaak van het sloopongeval in het gemeentehuis is in het Algemeen Dagblad van 13 mei 2022 een artikel (D/22/061924) verschenen over toezicht op sloopwerkzaamheden door de gemeente. We kunnen ons voorstellen dat dit vragen bij u oproept. Daarom hieronder een korte toelichting op dit proces in z'n algemeenheid en hoe e.e.a. bij de sloop van het gemeentehuis geregeld was.

In z'n algemeenheid geldt dat de gemeente, als zij bouwheer is, altijd extern toezicht op de sloop of bouw organiseert. Om er als opdrachtgever op toe te zien dat de aannemer zich aan de afspraken houdt, om de termijnplanning te bewaken, om te zorgen de sloop schoon en veilig gebeurt etc. Deze toezichthouder namens de bouwheer was tijdens de sloop van het gemeentehuis regelmatig aanwezig op de sloop.

Het intern beleggen van deze vorm van toezicht bij collega's van Bouw- en woningtoezicht is niet alleen ongebruikelijk, het is ook niet uitvoerbaar. De capaciteit van het ambtelijk apparaat voorziet hier niet in, de expertise voor dit zeer specialistische werk ontbreekt en het is bovendien niet wenselijk dat de medewerkers van Bouw- en woningtoezicht een dubbelrol vervullen omdat zij de sloop ook al vanuit hun publiekrechtelijke taak als toezichthouder moeten controleren.

Bovenstaande staat los van de rol van de gemeente in het kader van Bouw en Woningtoezicht. Deze taak is tijdens de sloop van het gemeentehuis niet extern belegd en is door eigen medewerkers opgepakt zoals te doen gebruikelijk bij sloopmeldingen. Overigens ligt het toezicht op dit soort sloopmeldingen, waarbij ook asbest verwijderd wordt, sinds 2019 bij de Omgevingsdienst Regio Utrecht.

Na hun onderzoeken heeft noch de Nederlandse Arbeidsinspectie, noch het Openbaar Ministerie de gemeente laten weten dat het toezicht op de sloop van het gemeentehuis te kort zou zijn geschoten.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Woerden



drs. M.H. Brander
secretaris



V.J.H. Molkenboer
burgemeester

‘Onterecht verschuild achter sloopbedrijf’

Woerden had nooit het toezicht op de sloop van het gemeentehuis mogen uitbesteden. Een gemeente blijft in principe eindverantwoordelijk voor de veiligheid rond bouw en sloop binnen de gemeentegrenzen.

Woerden

Dat stelt [REDACTED], directeur van Vereniging BWT Nederland, een beroepsvereniging voor gemeenten en organisaties die betrokken zijn bij het bouw- en woningtoezicht. Hij doelt op het tot nu toe geheim gehouden rapport over oorzaak van het dodelijk ongeval tijdens de sloop van het stadhuis in 2017.

Lek-Sloopwerken uit Woerden kreeg van het Openbaar Ministerie een boete van 40.000 euro opgelegd. Het OM verwijt het bedrijf

niet alle veiligheidsvoorschriften te hebben nageleefd, waardoor de veiligheid van de werknemers in gevaar kwam. Het duurde lang voor het OM tot deze beslissing kwam, want het is deze week al vijf jaar geleden dat de toen 43-jarige [REDACTED] om het leven kwam.

Woerden heeft in 2017 bij de sloopwerkzaamheden niet zelf toezicht gehouden, omdat ze eigenaar was van het pand. Om te voorkomen dat de gemeente 'haar eigen vlees moest keuren' werd er voor gekozen het toezicht op de sloop uit te besteden aan een 'externe partij'.

„Maar een gemeente kan zich niet verschuilen achter een aannemer of een sloopbedrijf”, zegt [REDACTED]

[REDACTED], Vooropgesteld: Over het algemeen is het toezicht door gemeenten in ons land goed. Maar het gaat weleens mis. Daarna zie je vaak een aanscherping van voorwaarden en eisen.”

De wijze waarop toezicht is gehouden rond de sloop, is sinds het ongeluk niet gewijzigd. „Er zijn geen aanpassingen aan de werkwijze, die was afdoende”, licht een gemeentewoordvoerder toe. Het college zegt het 'fijn te vinden dat er duidelijkheid is over de juridische afhandeling van het ongeluk': „We beseffen dat dit het leed niet wegneemt en de familie opnieuw confronteert met hun verlies.”

‘Stempel’

Het dodelijk ongeluk in mei 2017 kon gebeuren omdat een ondersteuningsstang of 'stempel' het gewicht van een betonnen plafond dat werd doorgezaagd niet aan kon. Welke stempels zouden worden gebruikt, was niet aangegeven door het sloopbedrijf. „Er is er wel herhaaldelijk om gevraagd, maar



▲ Een deel van het stadhuis stortte vijf jaar geleden in bij sloopwerkzaamheden. [REDACTED]

dat is pas na het ongeluk duidelijk gemaakt”, aldus een woordvoerder.

Directeur [REDACTED] snapt dat het voor een gemeente bijzonder lastig kan zijn. Die is het bevoegd gezag maar heeft tegelijkertijd vaak een maatschappelijk of economisch belang bij een bouw- of sloopproject. Een gemeentebestuur moet rekening houden met toegankelijkheid en bereikbaarheid van de omgeving van het bouwproject, het moet hinder voor de omgeving zien te voorkomen en het openbaar vervoer mag tijdens de uitvoering niet te veel belemmerd worden.

Een bouw- of sloopklus heeft nou eenmaal ruimte nodig en dat gaat ten koste van de openbare weg en de verkeersdeelnemers. Deze belangen komen nogal eens in conflict met een te accepteren risico, stelt [REDACTED] van de vereniging.

Hoe kan het beter in de toekomst? „Een gemeente moet vroegtijdig de partijen die betrokken zijn bij het project aan tafel hebben om alle veiligheidsaspecten in beeld te krijgen. Een gemeente moet uiteindelijk kunnen beoordelen of een gebouw veilig gebouwd dan wel afgebroken kan worden”, aldus BWT Nederland.